

Ініціатива Національної спілки журналістів України!

ЖУРНАЛІСТИ ВАЖЛИВІ

В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Пригадуючи тривожні лютнево-березневі дні повномасштабного вторгнення, Тетяна Калиновська розповідає: «Я тоді консультувала вдень і вночі. Було неважливо, о котрій порі дзвонив котрийсь із редакторів чи журналістів, адже зрозуміло, що в людей ситуація критична, і вони потребують допомоги».

Серед проблем надзвичайного характеру, які виникли в черкаських ЗМІ після 24 лютого, насамперед, гостро стало питання існування самих редакційних колективів. Деякі ЗМІ змінили формат своєї роботи, деякі тимчасово припинили діяльність. В умовах воєнного стану з'явилися елементи цензури, і попервах було незрозуміло, як працювати, яку інформацію можна поширювати, яку — ні, аби не нашкодити нашим захисникам. І зі всіма цими питаннями редакції найперше зверталися до голови обласної організації журналістів. Вона ж у режимі 24/7 постійно надавала актуальні консультації з питань діяльності підприємств медіа в умовах воєнного стану, врегулювання трудових відносин у колективах; акцентувала на безпеці діяльності, спільній протидії дезінформації та фейкам як інструментам інформаційної війни ворога. У соцмережі Тетяна Калиновська створила групу «Че медіа» для працівників ЗМІ Черкащини, а також фахівців офіційних прес-служб для обміну досвідом, думками, порадами.

Потребувало нових обрисів і питання співпраці з органами влади, адже тепер журналісти і владці опинилися «по один бік барикад», і постала необхідність змінити обопільну критичність на продуктивну співпрацю.

— Я звернулася до органів влади і громадськості Черкащини, щоб вжити всіх можливих заходів на підтримку журналістів. Щоби влада стала більш відкритою до медіа й жителів регіону, тому що відсутність чи недостатня кількість інформації могла призвести до поширення фейків. Наразі вироблено алгоритм такої співпраці, як того вимагає Закон України «Про правовий режим воєнного стану». І сьогодні більшість статей чи сюжетів — це результат спільних дій і журналістів, і влади, і командування Збройних Сил України (на нашому регіональному рівні — центрів комплектування), — розповідає Тетяна Калиновська.

Тетяна Станіславівна донині тримає контакт із керівниками медійних органі-

З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну журналістська спільнота відкрила власний фронт — інформаційний, на якому кожен журналіст став бійцем. Та, перетворивши слово на зброю проти реального ворога, водночас медійники постали перед новими, гострими, непередбачуваними викликами. Викликами, в яких вони самі потребують допомоги. Журналісти Черкащини знайшли цю допомогу в обласній організації Національної спілки журналістів України та безпосередньо у її лідерки, голови Черкаської ОО НСЖУ Тетяни Калиновської. В нових умовах Тетяні Станіславівні довелося оперативно зорієнтуватися й стати, по суті, координатором, консультантом, помічником для колег, а в деяких питаннях — і волонтером. Нині вона веде діяльність водночас на трьох «бойових» і напружених журналістських фронтах: інформаційному, волонтерському та законодавчому.

Три фронти журналістської роботи Тетяни Калиновської

зації Черкащини, оперативно реагує на їхні звернення — не важливо чи то вихідний, чи позаробочий час. Тому що, говорить, телефонують, як правило, у найкритичніших ситуаціях. Так, її допомога стала рятівною для черкаських журналістів, які волею долі опинилися на окупованих територіях: на той момент вони перебували там у батьків або разом із родинами. Їм треба було терміново допомогти виїхати у безпечне місце й знайти прихисток. І таку можливість віднайшли: журналісток разом із родинами вдалося вивести за кордон, влаштувати на проживання. Іншого разу потрібно було надати допомогу в дорозі журналістам, які їхали зі східних та південних регіонів. І на Черкащині вони знайшли турботливу опіку черкаських спілчан, зорганізованих Тетяною Калиновською.

Попри завантаженість спілчанською діяльністю, коло її турбот найбільше охоплює рідний колектив «Черкаського краю», який вона намагається провести крізь виклики війни, утримати, зберегти. Хоча завдання — вижити і зберегти часопис із більш як столітньою історією — сьогодні потребує надзусиль... Черкаські редакції ввійшли у війну виснажені фінансово пандемією, а війна обрізала й решту мізерних надходжень, зауважує Тетяна Станіславівна і наводить за приклад «Черкаський край»: «Ми фактично стали волонтерами на інформаційному фронті, тому що кожен із працівників нашої редакції два-три місяці перебував у відпустці за власний рахунок, не припиняючи працювати. Зараз, коли ми трохи оговталися, працюємо на третину посадового окладу, аби видати газету. Хоча не відпочиваємо і в решту днів. Але ця робота — безкорисна, тобто ми працюємо як волонтери саме у нашій галузі: збираємо інформацію, готуємо матеріали, видаємо не лише друковану версію, а й розвиваємо інтернетресурс та сторінку в соцмережі. Часто працюємо дистанційно, аби економити електроенергію в редакції. Але передплату на наступний рік оголосили і з оптимізмом дивимося у майбутнє».

ВОЛОНТЕР ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ФРОНТУ

Сьогодні волонтерські потоки передусім спрямовані на фронт. Фронт української журналістики отримав власних волонтерів, одним із яких стала голова Черкаської обласної організації НСЖУ. Потужну фінансову допомогу журналістській спільноті вона привезла разом із трьома колегами... з Японії.

«Я ніколи не думала, що у час такої великої біди мені доведеться поїхати за кордон. Але коли в Національній спілці журналістів України мені запропонува-

ли у складі делегації НСЖУ поїхати в Японію з дуже почесною місією, звичайно, я погодилася. Так у червні-липні я взяла участь у візиті народної дипломатії в Японію», — розповідає Тетяна Калиновська.

Завдяки налагодженим у Японії стосункам журналістський фонд НСЖУ отримав фінанси, які нині дозволяють підтримувати постраждалі редакції та окремих журналістів, реалізовувати численні проекти, видавати газети на деокупованих територіях. А черкаську журналістку ця поїздка вразила зворушливо чуйним ставленням японців до України та неабиякою турботою про українських візитерів.

«Головна мета, яку ми ставили перед собою, — це донести до японського народу правду з перших вуст. Вони хотіли її почути саме від медійників, які залишилися працювати в Україні: про геноцид населення, про воєнні злочини, які чинять окупанти в Україні. Хочу сказати, що стільки інтерв'ю, які я і мої колеги дали японським ЗМІ, я, мабуть, не давала за все своє життя», — ділиться Тетяна Станіславівна деталями візиту.

Розкриваючи жителям країни Вранішнього сонця правду про російсько-українську війну, яку вони не завжди можуть дізнатися через засилля російської пропаганди, делегація народної дипломатії реалізовувала й іншу мету: розповісти японцям про те, як працюють українські журналісти в умовах війни, як вони воюють на інформаційному фронті та як відбуваються атаки московської пропаганди. Наші колеги в Японії взяли участь у багатьох заходах, під час яких проводились збори колегів на підтримку українських журналістів, постраждалих від війни. Тетяна Станіславівна зауважує, що левову частку коштів надали корпорація GREEN COOP та Японський фонд майбутніх поколінь, і до цього часу Національна спілка журналістів має можливість цими коштами допомагати постраждалим журналістам, видавати перші номери місцевих газет на деокупованих територіях; надає екстрену допомогу і редакціям, і окремим журналістам, які потрапили в надзвичайно скрутні ситуації. Крім того, за рахунок цих коштів Спілка організувала конкурс журналістів та редакційних колективів «Інформаційна передова 2022», реалізує проекти «Журналісти важливі», «Ми з України», в рамках яких регіональні редакції можуть отримати певне фінансування, готуючи тематичні матеріали.

ЗАКОН ПІДВИЩЕНОЇ УВАГИ

Сьогодні принципова позиція голови Черкаської ОО НСЖУ Тетяни Калиновської відчутна й на законодавчому полі,

де вона захищає територію професійної діяльності своєї та колег. Спільно з керівництвом та активом Національної спілки журналістів України вона ставить перед собою завдання достукатися до владців, які просувають новий законопроект «Про медіа», та змусити їх врахувати інтереси журналістів, частково нівельовані новим законом. Розповідає:

— У вересні я подала узагальнені пропозиції та зауваження від Черкаської обласної організації Спілки журналістів, які НСЖУ адресувала авторам законопроектів. Найголовніше, що ми пропонуємо, — виокремити тези щодо друкованих медіа, тому що розділи у цьому законопроекті, які стосуються друкованих ЗМІ, дуже погіршують ситуацію в редакціях газет. Також я акцентувала на необхідності чіткіше деталізувати форми посилення фінансово-економічної, соціальної та іншої державної підтримки підприємств медіа, активізувати протекціоністську політику держави щодо зниження споживчої вартості інформаційної продукції, включаючи податкове, тарифне, митне, валютне та господарське регулювання, відшкодування збитків, надання фінансової допомоги українським регіональним медіа. Зараз це актуально, як ніколи. Ці форми прописані в Законі України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціального захист журналістів», але вони, на жаль, не працюють. Я також наполягаю, щоб у законі «Про медіа» було законодавчо закріплено адресну підтримку регіональних суб'єктів у сфері медіа, які поширюють новину, громадсько-політичну інформацію про ситуацію в Україні, аби вони змогли вижити у цих складних умовах. Звичайно, йдеться також про модернізацію українських регіональних ЗМІ, соціальний захист журналістів, їхніх сімей, і саме це може підтвердити тезу, що «Журналісти важливі!»

Посилена робота над пропозиціями до проекту Закону «Про медіа» — робота, спрямована в майбутнє. По суті, це закладення підвалин української журналістики, які будуть визначати умови діяльності українських медіа після Перемоги. Перемоги, в якій журналістська спільнота Черкащини та її лідер Тетяна Калиновська абсолютно впевнені. Задля якої роблять усе на інформаційному фронті, аби наблизити цей святий день. І те, що вже тепер турбуються, як будуть працювати та допомагати розбудовувати і відбудовувати Україну після війни, — тому безпосереднє свідчення.

Світлана ПЕРЕЦЬ

Публікацію підготовлено в рамках проекту «Журналісти важливі», ініціованого НСЖУ.

Вижити і продовжити творити

Як вдалося в буквальному сенсі слова вижити і продовжити професійну діяльність — історії про це готує команда Національної спілки журналістів України за підтримки шведської правозахисної організації Civil Rights Defenders.

У рамках ініціативи «Журналісти важливі. Історії життя та роботи в умовах війни» буде виготовлено понад 20 професійних відеосюжетів

та понад 70 скайп-свідчень. «Історії журналістів — це важливі свідчення, які повинен знати світ — міжнародні журналістські та правозахисні організації. Близько сотні колег готуві розповісти свої часом тяжкі та шокуючі історії, щоб і українці, і люди в усьому світі знали правду про стійкість українських журналістів, які проходять надзвичайні випробування цієї несправедливої війни», — каже голова НСЖУ Сергій Томіленко.

Джерело: НСЖУ

Понад чверть українських журналістів нині змушені залишити журналістику

Таку надзвичайно сумну статистику озвучив голова Національної спілки журналістів України Сергій Томіленко під час сьогоднішнього вебінару «Роль Німеччини у відбудові України на засадах енергоефективності та енергозбереження».

За його словами, держава та громадський сектор мають не тільки турбуватися про великі телекомпанії, які беруть участь

у телемарафоні (що також дуже важливо), а й шукати різноманітні варіанти, аби дати шанс вижити сотням ЗМІ, які сьогодні, по суті, опинилися на згарищі.

Сергій Томіленко озвучив конкретні дії, які робить НСЖУ у співпраці з міжнародними інституціями для того, аби допомогти українським редакціям та журналістам у період кризи у сфері медіа, яка наразі триває через війну.

Джерело: Національна спілка журналістів України